Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 14ης Ιανουαρίου 2021 *

[Κείμενο διορθωμένο με διάταξη της 12ης Μαΐου 2021]

«Προδικαστική παραπομπή – Συνοριακοί έλεγχοι, άσυλο και μετανάστευση – Διεθνής προστασία – Κανόνες για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία – Οδηγία 2013/33/ΕΕ – Υπήκοος τρίτης χώρας ο οποίος μετέβη από κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε άλλο, αλλά έχει ζητήσει διεθνή προστασία μόνο στο δεύτερο κράτος μέλος – Απόφαση μεταφοράς στο πρώτο κράτος μέλος – Κανονισμός (ΕΕ) 604/2013 – Πρόσβαση στην αγορά εργασίας υπό την ιδιότητα του αιτούντος διεθνή προστασία»

Στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-322/19 και C-385/19,

με αντικείμενο δύο αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, τις οποίες υπέβαλαν το High Court (ανώτερο δικαστήριο, Ιρλανδία) (C-322/19) και το International Protection Appeals Tribunal (δευτεροβάθμιο δικαστήριο για τη διεθνή προστασία, Ιρλανδία) (C-385/19), με αποφάσεις της 25ης Μαρτίου 2019 και της 16ης Μαΐου 2019, οι οποίες περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 23 Απριλίου 2019 και στις 16 Μαΐου 2019, αντιστοίχως, στο πλαίσιο των δικών

K.S.,

M.H.K.

κατά

The International Protection Appeals Tribunal,

Minister for Justice and Equality,

Ireland

The Attorney General (C-322/19),

και

R.A.T.,

D.S.

κατά

Minister for Justice and Equality (C-385/19),

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Βηλαρά, πρόεδρο τμήματος, N. Piçarra (εισηγητή), D. Šváby, S. Rodin και K. Jürimäe, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Richard de la Tour

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– [Όπως διορθώθηκε με διάταξη της 12ης Μαΐου 2021] ο K.S., εκπροσωπούμενος από τους M. Conlon, SC, E. Dornan και P. O'Shea, BL, καθώς και από τον B. Burns, solicitor,

– [Όπως διορθώθηκε με διάταξη της 12ης Μαΐου 2021] ο M.H.K., εκπροσωπούμενος από τους M. Conlon, SC, E. Dornan και P. O'Shea, BL, καθώς και από τον B. Burns, solicitor,

– [Όπως διορθώθηκε με διάταξη της 12ης Μαΐου 2021] η R.A.T., εκπροσωπούμενη από τους M. Conlon, SC, E. Dornan, BL, και B. Burns, solicitor,

– [Όπως διορθώθηκε με διάταξη της 12ης Μαΐου 2021] ο D.S., εκπροσωπούμενος από τον M. Conlon, SC, την E. Bouchared, BL, καθώς και την S. Bartels, solicitor,

– [Όπως διορθώθηκε με διάταξη της 12ης Μαΐου 2021] ο Minister for Justice and Equality και η Ιρλανδία, εκπροσωπούμενοι από τις M. Browne και G. Hodge καθώς και από τον A. Joyce, επικουρούμενοι από τον R. Barron, SC, και τον S.-J. Hillery, BL,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την A. Azéma, καθώς και από τους C. Ladenburger και J. Tomkin,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 3ης Σεπτεμβρίου 2020,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως αφορούν την ερμηνεία του άρθρου 15 της οδηγίας 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (ΕΕ 2013, L 180, σ. 96).

2 Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν στο πλαίσιο ενδίκων διαφορών μεταξύ, αφενός, των K.S. και M.H.K. και του International Protection Appeals Tribunal (δευτεροβάθμιου δικαστηρίου για τη διεθνή προστασία, Ιρλανδία), του Minister for Justice and Equality (Υπουργού Δικαιοσύνης και Ισότητας, Ιρλανδία), της Ιρλανδίας και του Attorney General, καθώς και, αφετέρου, μεταξύ της R.A.T. και του D.S. και του Minister for Justice and Equality (Υπουργού Δικαιοσύνης και Ισότητας, Ιρλανδία), σχετικά με τη νομιμότητα αποφάσεων με τις οποίες δεν τους επετράπη η πρόσβαση στην αγορά εργασίας υπό την ιδιότητα των αιτούντων διεθνή προστασία των οποίων η μεταφορά σε άλλο κράτος μέλος ζητήθηκε δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον

προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (ΕΕ 2013, L 180, σ. 31, στο εξής: κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ).

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 2013/33

3 Η οδηγία 2013/33 κατήργησε και αντικατέστησε, με ισχύ από την 21η Ιουλίου 2015, την οδηγία 2003/9/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιανουαρίου 2003, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη (ΕΕ 2003, L 31, σ. 18).

4 Οι αιτιολογικές σκέψεις 8, 11, 23 και 33 της οδηγίας 2013/33 έχουν ως εξής:

«(8) Για να εξασφαλισθεί η ίση μεταχείριση των αιτούντων στο σύνολο της Ένωσης, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται σε όλα τα στάδια και τους τύπους διαδικασιών που αφορούν τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας, σε όλους τους χώρους και τις εγκαταστάσεις που φιλοξενούν αιτούντες και για όσο διάστημα έχουν τη δυνατότητα παραμονής στο έδαφος των κρατών μελών ως αιτούντες.

(11) Είναι σκόπιμο να θεσπισθούν πρότυπα για την υποδοχή των αιτούντων, τα οποία θα επαρκούν για την εξασφάλιση αξιοπρεπούς επιπέδου και συγκρίσιμων συνθηκών διαβίωσης σε όλα τα κράτη μέλη.

(23) Προκειμένου να ενισχυθεί η ανεξαρτησία των αιτούντων και να περιοριστούν οι μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ κρατών μελών, είναι ουσιαστικής σημασίας να θεσπιστούν σαφείς κανόνες σχετικά με την πρόσβαση των αιτούντων στην αγορά εργασίας.

(33) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 και το άρθρο 4α παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία δεν συμμετέχουν στην έκδοση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύονται από αυτήν ούτε υπόκεινται στην εφαρμογή της.»

5 Το άρθρο 2 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ορισμοί», προβλέπει τα εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

[…]

β) “αιτών”: ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής ο οποίος έχει ασκήσει αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, επί της οποίας δεν έχει ληφθεί ακόμη οριστική απόφαση·

[…]

στ) “συνθήκες υποδοχής”: η πλήρης δέσμη μέτρων που τα κράτη μέλη εφαρμόζουν προς όφελος των αιτούντων σύμφωνα με την παρούσα οδηγία·

ζ) “υλικές συνθήκες υποδοχής”: οι συνθήκες υποδοχής που περιλαμβάνουν την παροχή στέγης, τροφής και ρουχισμού, σε είδος ή υπό μορφή οικονομικού βοηθήματος ή δελτίων, ή συνδυασμό των τριών, καθώς και ένα βοήθημα για τα καθημερινά έξοδα·

[…]»

6 Το άρθρο 15 της οδηγίας 2013/33, το οποίο φέρει τον τίτλο «Απασχόληση», ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν στους αιτούντες πρόσβαση στην αγορά εργασίας το αργότερο εννέα μήνες μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης διεθνούς προστασίας, εάν δεν έχει ληφθεί πρωτοδίκως απόφαση από την αρμόδια αρχή και η καθυστέρηση δεν μπορεί να αποδοθεί στον αιτούντα.

2. Τα κράτη μέλη αποφασίζουν υπό ποίες προϋποθέσεις επιτρέπεται η πρόσβαση του αιτούντος στην αγορά εργασίας, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο, εξασφαλίζοντας παράλληλα στους αιτούντες ουσιαστική πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

[…]

3. Η πρόσβαση στην αγορά εργασίας δεν ανακαλείται κατά τη διάρκεια των διαδικασιών προσφυγής, εφόσον η προσφυγή κατά απορριπτικής αποφάσεως [εκδοθείσας] με τακτική διαδικασία έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, έως ότου κοινοποιηθεί απορριπτική απόφαση επί της προσφυγής.»

Η οδηγία 2013/32/ΕΕ

7 Η οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (ΕΕ 2013, L 180, σ. 60), κατήργησε και αντικατέστησε, με ισχύ από την 21η Ιουλίου 2015, την οδηγία 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα (ΕΕ 2005, L 326, σ. 13).

8 Οι αιτιολογικές σκέψεις 27 και 58 της οδηγίας 2013/32 έχουν ως εξής:

«(27) Δεδομένου ότι οι υπήκοοι τρίτων χωρών και οι ανιθαγενείς που έχουν εκφράσει την επιθυμία να αιτηθούν διεθνή προστασία είναι αιτούντες διεθνή προστασία, θα πρέπει να τηρούν τις υποχρεώσεις και να απολαύουν των δικαιωμάτων κατά την παρούσα οδηγία και την οδηγία [2013/33] […].

(58) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 και το άρθρο 4α παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά το χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης που προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία δεν συμμετέχουν στην έκδοση της παρούσας οδηγίας, δεν δεσμεύονται από αυτήν και δεν υπόκεινται στην εφαρμογή της.»

9 Το άρθρο 2, στοιχείο ιστ′, της οδηγίας 2013/32 ορίζει την έννοια της «παραμονής στο κράτος μέλος» ως την «παραμονή στο έδαφος, περιλαμβανομένων των συνόρων, ή στις ζώνες διέλευσης του κράτους μέλους στο οποίο υπεβλήθη ή εξετάζεται η αίτηση διεθνούς προστασίας».

10 Το άρθρο 9 της οδηγίας αυτής, το οποίο φέρει τον τίτλο «Δικαίωμα παραμονής στο κράτος μέλος έως ότου εξετασθεί η αίτηση», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα ακόλουθα:

«Στους αιτούντες επιτρέπεται να παραμείνουν στο κράτος μέλος, αποκλειστικά για το σκοπό της διαδικασίας, μέχρις ότου η αποφαινόμενη αρχή λάβει την απόφασή της σύμφωνα με τις πρωτοβάθμιες διαδικασίες που ορίζονται στο κεφάλαιο ΙΙΙ. Το εν λόγω δικαίωμα παραμονής δεν θεμελιώνει δικαίωμα για χορήγηση άδειας διαμονής.»

11 Το άρθρο 13 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Υποχρεώσεις των αιτούντων», προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη επιβάλλουν στους αιτούντες την υποχρέωση να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές με σκοπό την εξακρίβωση της ταυτότητάς τους και των λοιπών στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (ΕΕ 2011, L 337, σ. 9)]. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν στους αιτούντες άσυλο άλλες υποχρεώσεις συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές στο μέτρο που οι υποχρεώσεις αυτές είναι αναγκαίες για τη διεκπεραίωση της αίτησης.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν, ιδίως, να προβλέπουν ότι:

α) οι αιτούντες πρέπει να αναφέρονται στις αρμόδιες αρχές ή να παρουσιάζονται ενώπιόν τους αυτοπροσώπως, χωρίς καθυστέρηση ή σε καθορισμένο χρόνο·

β) οι αιτούντες πρέπει να παραδίδουν τα έγγραφα που έχουν στην κατοχή τους και σχετίζονται με την εξέταση της αίτησης, όπως τα διαβατήριά τους·

γ) οι αιτούντες πρέπει να ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές για τον παρόντα τόπο διαμονής ή τη διεύθυνσή τους και να τις ενημερώνουν για την αλλαγή του το συντομότερο δυνατόν. […]

δ) οι αρμόδιες αρχές μπορούν να κάνουν σωματική έρευνα στον αιτούντα και να ερευνήσουν τα αντικείμενα που φέρει. […]

ε) οι αρμόδιες αρχές μπορούν να φωτογραφίζουν τον αιτούντα· και

στ) οι αρμόδιες αρχές μπορούν να καταγράφουν τις προφορικές δηλώσεις του αιτούντος, εφόσον έχει ενημερωθεί σχετικά εκ των προτέρων.»

12 Το άρθρο 31 της οδηγίας 2013/32, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διαδικασία εξέτασης», προβλέπει στην παράγραφο 3 τα εξής:

«Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η διαδικασία εξέτασης ολοκληρώνεται εντός έξι μηνών από την κατάθεση της αίτησης.

Όταν αίτηση υπόκειται στη διαδικασία του κανονισμού [Δουβλίνο ΙΙΙ], η προθεσμία των έξι μηνών αρχίζει από τη στιγμή κατά την οποία ορίζεται ένα κράτος μέλος ως υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης, σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, ο αιτών βρίσκεται στο έδαφος του κράτους μέλους και τον έχει αναλάβει η αρμόδια αρχή.

Τα κράτη μέλη δύνανται να παρατείνουν την προθεσμία των έξι μηνών που ορίζεται στην παρούσα παράγραφο για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο από εννέα επιπλέον μήνες, σε περιπτώσεις στις οποίες:

[…]

γ) η καθυστέρηση μπορεί να αποδοθεί σαφώς στη μη συμμόρφωση του αιτούντος με τις υποχρεώσεις του δυνάμει του άρθρου 13.»

Ο κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ

13 Οι αιτιολογικές σκέψεις 11 και 19 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ έχουν ως εξής:

«(11) Η οδηγία [2013/33] θα πρέπει να εφαρμόζεται στη διαδικασία για τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους, όπως ρυθμίζεται στον παρόντα κανονισμό, με τους περιορισμούς της εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας.

[…]

(19) Για την εγγύηση της αποτελεσματικής προστασίας των δικαιωμάτων των ενδιαφερόμενων προσώπων, θα πρέπει να θεσπιστούν νομικές εγγυήσεις και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής όσον αφορά αποφάσεις για μεταφορές στο υπεύθυνο κράτος μέλος, σύμφωνα, ιδίως, με τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στο άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προκειμένου να τηρείται το διεθνές δίκαιο, η πραγματική προσφυγή κατά των ανωτέρω αποφάσεων θα πρέπει να καλύπτει την εξέταση της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού και της νομικής και της πραγματικής κατάστασης στο κράτος μέλος στο οποίο μεταφέρεται ο αιτών.»

14 Το άρθρο 3 του κανονισμού αυτού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Πρόσβαση στη διαδικασία εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας», ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη εξετάζουν κάθε αίτηση διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα στο έδαφος οποιουδήποτε από αυτά, συμπεριλαμβανομένων των συνόρων ή των ζωνών διέλευσης. Η αίτηση εξετάζεται από ένα μόνο κράτος μέλος, το οποίο είναι το οριζόμενο ως υπεύθυνο σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στο κεφάλαιο ΙΙΙ.

2. Εάν δεν είναι δυνατόν να καθορισθεί το υπεύθυνο κράτος μέλος βάσει των κριτηρίων που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό, υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης είναι το πρώτο κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση διεθνούς προστασίας.

Όταν είναι αδύνατη η μεταφορά αιτούντος στο κράτος μέλος που έχει προσδιορισθεί πρωτίστως ως υπεύθυνο, εξαιτίας βάσιμων λόγων που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι υπάρχουν συστημικές ελλείψεις στη διαδικασία ασύλου και στις συνθήκες υποδοχής των αιτούντων στο εν λόγω κράτος μέλος, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης, κατά την έννοια του άρθρου 4 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το προσδιορίζον κράτος μέλος εξακολουθεί να εξετάζει τα κριτήρια του κεφαλαίου ΙΙΙ, ώστε να διαπιστώσει αν άλλο κράτος μέλος μπορεί να προσδιοριστεί ως υπεύθυνο.

Όταν η μεταφορά δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, βάσει της παρούσας παραγράφου, σε κάποιο κράτος μέλος που έχει προσδιορισθεί σύμφωνα με τα κριτήρια του κεφαλαίου ΙΙΙ ή στο πρώτο κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση, το προσδιορίζον κράτος μέλος καθίσταται το υπεύθυνο κράτος μέλος.

[…]»

15 Το άρθρο 7 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ιεράρχηση των κριτηρίων», προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κριτήρια για τον προσδιορισμό του υπευθύνου κράτους μέλους εφαρμόζονται με τη σειρά με την οποία παρατίθενται στο παρόν κεφάλαιο.

2. Ο προσδιορισμός του υπευθύνου κράτους μέλους κατ' εφαρμογή των κριτηρίων που παρατίθενται στο παρόν κεφάλαιο πραγματοποιείται βάσει της κατάστασης που υπήρχε τη στιγμή κατά την οποία ο αιτών υπέβαλε την αίτησή του διεθνούς προστασίας για πρώτη φορά σε ένα κράτος μέλος.»

16 Το άρθρο 13 του ίδιου κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Είσοδος και/ή διαμονή», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Όταν διαπιστώνεται, βάσει αποδεικτικών στοιχείων ή των έμμεσων αποδείξεων […], συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων που αναφέρονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 603/2013 [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση του Eurodac για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα και σχετικά με αιτήσεις της αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπόλ για σκοπούς επιβολής του νόμου και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 1077/2011 σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (ΕΕ 2013, L 180, σ. 1)], ότι ο αιτών διέβη παρανόμως, οδικώς, διά θαλάσσης ή δι' αέρος, τα σύνορα κράτους μέλους προερχόμενος από τρίτη χώρα, αυτό το κράτος μέλος στο οποίο εισήλθε παρανόμως είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας. Η ευθύνη αυτή παύει να υφίσταται δώδεκα μήνες μετά την ημερομηνία κατά την οποία έλαβε χώρα η παράνομη διάβαση των συνόρων.»

17 Το άρθρο 17 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ρήτρες διακριτικής ευχέρειας», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 3 παράγραφος 1, κάθε κράτος μέλος δύναται να αποφασίζει να εξετάζει αίτηση διεθνούς προστασίας που έχει κατατεθεί από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα, ακόμη και αν δεν είναι υπεύθυνο για την εξέταση δυνάμει των κριτηρίων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό.»

18 Το άρθρο 27 του κανονισμού αυτού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Προσφυγές», ορίζει τα εξής:

«1. Ο αιτών […] έχει το δικαίωμα άσκησης πραγματικής προσφυγής, με τη μορφή ένδικου μέσου ή επανεξέτασης, ενώπιον δικαστηρίου, τόσο για τα πραγματικά όσο και για τα νομικά στοιχεία, κατά απόφασης μεταφοράς.

[…]

3. Για τους σκοπούς ένδικων μέσων κατά αποφάσεων μεταφοράς ή επανεξετάσεων των αποφάσεων αυτών, τα κράτη μέλη προβλέπουν στο εθνικό δίκαιο:

α) ότι το ένδικο μέσο ή η επανεξέταση παρέχει στον ενδιαφερόμενο το δικαίωμα να παραμείνει στο συγκεκριμένο κράτος μέλος εν αναμονή του αποτελέσματος του ένδικου μέσου ή της επανεξέτασης ή

β) η μεταφορά αναστέλλεται αυτόματα και παύει να ισχύει μετά την παρέλευση εύλογου χρονικού διαστήματος, κατά τη διάρκεια του οποίου το δικαστήριο, μετά από λεπτομερή και αυστηρή εξέταση του αιτήματος, λαμβάνει απόφαση για την αναστολή ή μη του ένδικου μέσου ή της επανεξέτασης […]

[…]»

19 Το άρθρο 29 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Λεπτομέρειες και προθεσμίες», προβλέπει τα εξής:

«1. «Η μεταφορά του αιτούντος […] από το κράτος μέλος που υπέβαλε το αίτημα προς το υπεύθυνο κράτος μέλος πραγματοποιείται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους που υπέβαλε το αίτημα, ύστερα από διαβούλευση μεταξύ των ενδιαφερομένων κρατών μελών, μόλις αυτό είναι πρακτικά δυνατόν και το αργότερο εντός προθεσμίας έξι μηνών από την αποδοχή του αιτήματος περί αναδοχής ή εκ νέου ανάληψης του ενδιαφερομένου από άλλο κράτος μέλος ή από την έκδοση οριστικής απόφασης επί ενδίκου μέσου ή επανεξέτασης εφόσον σύμφωνα με το άρθρο 27, παράγραφος 3, υπάρχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

[…]

2. Εάν η μεταφορά δεν πραγματοποιηθεί εντός της προθεσμίας των έξι μηνών, το υπεύθυνο κράτος μέλος απαλλάσσεται των υποχρεώσεών του αναδοχής ή εκ νέου ανάληψης του ενδιαφερομένου και η ευθύνη μεταβιβάζεται τότε στο κράτος μέλος που υπέβαλε το αίτημα. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παρατείνεται σε ένα έτος κατ' ανώτατο όριο, εάν η μεταφορά δεν κατέστη δυνατόν να πραγματοποιηθεί λόγω φυλάκισης του ενδιαφερομένου ή σε 18 μήνες κατ' ανώτατο όριο αν ο ενδιαφερόμενος διαφεύγει.

[…]»

Το ιρλανδικό δίκαιο

20 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 4 του πρωτοκόλλου (αριθ. 21) για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης (στο εξής: πρωτόκολλο αριθ. 21), το European Communities (Receptions Conditions) Regulations 2018 [διάταγμα του 2018 σχετικά με τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες (συνθήκες υποδοχής)] (στο εξής: διάταγμα του 2018) μετέφερε στο ιρλανδικό δίκαιο, με ισχύ από τις 30 Ιουνίου 2018, τις διατάξεις της οδηγίας 2013/33.

21 Το άρθρο 2, παράγραφοι 2 και 3, του διατάγματος αυτού προβλέπει τα εξής:

«(2) Για τους σκοπούς του παρόντος διατάγματος, όταν έχει εκδοθεί, κατά την έννοια του [European Union (Dublin System) Regulations 2018 (S.I. No. 62/2018) (διατάγματος του 2018 σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση (σύστημα του Δουβλίνου)] απόφαση μεταφοράς εις βάρος αιτούντος, αυτός:

a) χάνει την ιδιότητα του αιτούντος και

b) από την ημερομηνία κοινοποιήσεως της αποφάσεως αυτής κατ' εφαρμογήν του άρθρου 5, παράγραφος 2, του εν λόγω διατάγματος, χαρακτηρίζεται ως αποδέκτης αλλά όχι ως αιτών.

(3) Για τους σκοπούς του παρόντος διατάγματος, πρόσωπο το οποίο, δυνάμει του άρθρου 16, παράγραφος 2, του [European Union (Dublin System) Regulations 2018 (S.I. No. 62/2018) (διατάγματος του 2018 σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση (σύστημα του Δουβλίνου)] άσκησε ενώπιον

του International Protection Appeals Tribunal [δευτεροβάθμιου δικαστηρίου για τη διεθνή προστασία, Ιρλανδία] προσφυγή επί της οποίας το τελευταίο δεν έχει εισέτι αποφανθεί, θεωρείται αποδέκτης αλλά όχι αιτών.»

22 Το άρθρο 11, παράγραφοι 3 και 4, του διατάγματος του 2018, το οποίο μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/33, ορίζει τα εξής:

«(3) Ο αιτών δύναται να υποβάλει αίτηση άδειας εργασίας […]

b) το νωρίτερο οκτώ μήνες από την κατάθεση της αιτήσεώς του [διεθνούς προστασίας].

(4) Ο υπουργός δύναται […] να χορηγήσει άδεια [προσβάσεως στην αγορά εργασίας] στον αιτούντα εφόσον:

a) υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 6, παρήλθαν εννέα μήνες από την ημέρα υποβολής της αιτήσεως και δεν έχει ληφθεί, κατά την ημερομηνία αυτή, καμία απόφαση επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας την οποία έχει υποβάλει ο αιτών, και

b) η ευθύνη για τη διαλαμβανόμενη στο στοιχείο a ανωτέρω κατάσταση δεν μπορεί να αποδοθεί εν όλω ή εν μέρει στον αιτούντα.»

Οι διαφορές των κύριων δικών και τα προδικαστικά ερωτήματα

Η υπόθεση C-322/19

23 Ο K.S. εγκατέλειψε το Πακιστάν για να μεταβεί στο Ηνωμένο Βασίλειο τον Φεβρουάριο του 2010. Δεν υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας στο εν λόγω κράτος μέλος. Τον Μάιο του 2015 μετέβη στην Ιρλανδία, όπου υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας στις 11 Μαΐου 2015. Στις 9 Μαρτίου 2016 ο Refugee Applications Commissioner (επίτροπος για τους πρόσφυγες, Ιρλανδία) αποφάσισε να διαβιβάσει την εν λόγω αίτηση στο Ηνωμένο Βασίλειο, βάσει του κανονισμού Δουβλίνο III. Ο K.S. άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής, η οποία απορρίφθηκε στις 17 Αυγούστου 2016 από το Refugee Appeals Tribunal (δευτεροβάθμιο δικαστήριο αρμόδιο για θέματα που αφορούν το καθεστώς του πρόσφυγα, Ιρλανδία). Κατόπιν τούτου, ο K.S. κίνησε ενώπιον του High Court (ανώτερου δικαστηρίου, Ιρλανδία) διαδικασία δικαστικού ελέγχου, η οποία έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα και εξακολουθεί να εκκρεμεί.

24 Στο μεταξύ, ο K.S. υπέβαλε στη Labour Market Access Unit of the Department of Justice and Equality (Μονάδα Προσβάσεως στην Αγορά Εργασίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Ισότητας, Ιρλανδία), δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 3, του διατάγματος του 2018, αίτηση περί προσβάσεως στην αγορά εργασίας. Μετά την απόρριψη της ως άνω αιτήσεως, άσκησε προσφυγή, η οποία απορρίφθηκε με απόφαση της 19ης Ιουλίου 2018. Ο K.S. άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του International Protection Appeals Tribunal (δευτεροβάθμιου δικαστηρίου για τη διεθνή προστασία, Ιρλανδία). Με απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 2018, το ανωτέρω δικαστήριο επικύρωσε την απορριπτική απόφαση για τον λόγο ότι, βάσει του διατάγματος του 2018, το δικαίωμα προσβάσεως στην αγορά εργασίας δεν παρέχεται στα πρόσωπα των οποίων η αίτηση έχει διαβιβαστεί σε άλλο κράτος μέλος, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού Δουβλίνο III. Ως εκ τούτου, ο K.S. άσκησε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου αίτηση δικαστικού ελέγχου κατά της αποφάσεως του International Protection Appeals Tribunal (δευτεροβάθμιου δικαστηρίου για τη διεθνή προστασία).

25 Ο M.H.K. εγκατέλειψε το Μπαγκλαντές για να μεταβεί στο Ηνωμένο Βασίλειο στις 24 Οκτωβρίου 2009. Μετά τη λήξη ισχύος της άδειας διαμονής του, μετέβη στην Ιρλανδία, στις 4 Σεπτεμβρίου 2014, πριν εκδοθεί απόφαση επί της αιτήσεώς του για παράταση του δικαιώματός του διαμονής στο

Ηνωμένο Βασίλειο. Στις 16 Φεβρουαρίου 2015 ο M.H.K. υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας στην Ιρλανδία. Στις 25 Νοεμβρίου 2015 ο επίτροπος για τους πρόσφυγες αποφάσισε να διαβιβάσει την εν λόγω αίτηση στο Ηνωμένο Βασίλειο βάσει του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ. Ο M.H.K. άσκησε προσφυγή κατά της ανωτέρω αποφάσεως, η οποία απορρίφθηκε στις 30 Μαρτίου 2016 από το Refugee Appeals Tribunal (δευτεροβάθμιο δικαστήριο αρμόδιο για θέματα που αφορούν το καθεστώς του πρόσφυγα). Κατόπιν τούτου, ο M.H.K. κίνησε διαδικασία δικαστικού ελέγχου ενώπιον του High Court (ανώτερου δικαστηρίου), επικαλούμενος το άρθρο 17 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ. Η διαδικασία αυτή, η οποία εξακολουθεί να εκκρεμεί, έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

26 Ο M.H.K. υπέβαλε επίσης, δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 3, του διατάγματος του 2018, αίτηση περί προσβάσεως στην αγορά εργασίας ενώπιον της αρμόδιας αρχής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Ισότητας. Μετά την απόρριψη της ως άνω αιτήσεως, με απόφαση της 16ης Αυγούστου 2018, ο M.H.K. άσκησε προσφυγή η οποία απορρίφθηκε στις 5 Σεπτεμβρίου 2018. Κατά της απορριπτικής αυτής αποφάσεως ο M.H.K. άσκησε έφεση ενώπιον του International Protection Appeals Tribunal (δευτεροβάθμιου δικαστηρίου για τη διεθνή προστασία). Με απόφαση της 17ης Οκτωβρίου 2018, το ανωτέρω δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή αυτή, κρίνοντας ότι η πρόσβαση στην αγορά εργασίας δεν περιλαμβάνεται στις «υλικές συνθήκες υποδοχής». Ως εκ τούτου, ο M.H.K. άσκησε, ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, αίτηση δικαστικού ελέγχου κατά της εν λόγω αποφάσεως.

27 Οι αιτήσεις δικαστικού ελέγχου που ασκήθηκαν ενώπιον του High Court (ανώτερου δικαστηρίου) έγιναν δεκτές, αντιστοίχως, στις 24 Σεπτεμβρίου και στις 12 Νοεμβρίου 2018. Το εν λόγω δικαστήριο επισημαίνει ότι με τις δύο αυτές αιτήσεις ζητείται, πρώτον, η έκδοση διατάξεων certiorari για την ακύρωση των αποφάσεων περί αρνήσεως παροχής προσβάσεως στην αγορά εργασίας, δεύτερον, για την κήρυξη του άρθρου 2, παράγραφος 2, καθώς και του άρθρου 11, παράγραφοι 2 και 12, του διατάγματος του 2018 αντίθετων προς την οδηγία 2013/33 και, τρίτον, για την αποκατάσταση της προκληθείσας ζημίας.

28 Στο πλαίσιο αυτό, το High Court (ανώτερο δικαστήριο) ζητεί να διευκρινιστεί, πρώτον, αν για την ερμηνεία της οδηγίας 2013/33 μπορεί να ληφθεί υπόψη η οδηγία 2013/32, μολονότι αυτή δεν έχει εφαρμογή στην Ιρλανδία.

29 Δεύτερον, το High Court (ανώτερο δικαστήριο) ζητεί να διευκρινιστεί αν ο αιτών διεθνή προστασία του οποίου αίτηση έχει διαβιβαστεί σε άλλο κράτος μέλος, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, δύναται να επικαλεσθεί το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/33. Το ως άνω δικαστήριο υπενθυμίζει ότι σε σχέδιο οδηγίας σχετικά με τις συνθήκες υποδοχής, με ημερομηνία 13 Ιουλίου 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε να αποκλεισθεί η πρόσβαση στην αγορά εργασίας των προσώπων εις βάρος των οποίων έχει εκδοθεί απόφαση μεταφοράς κατ' εφαρμογήν του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ. Το εν λόγω δικαστήριο εκτιμά, εντούτοις, ότι εξ αυτού δεν μπορεί να συναχθεί, a contrario, ότι το άρθρο 15 της οδηγίας 2013/33 επιτρέπει στα πρόσωπα εις βάρος των οποίων έχει εκδοθεί τέτοια απόφαση να έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

30 Το High Court (ανώτερο δικαστήριο) εκτιμά, αφενός, ότι πρόσωπα όπως οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης είναι πρόσωπα τα οποία «εξ ορισμού» έχουν κάνει κατάχρηση, σε ορισμένο βαθμό, του μηχανισμού που καθιερώνει ο κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ και, αφετέρου, ότι η υποβολή αιτήσεως διεθνούς προστασίας σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο της πρώτης εισόδου του αιτούντος είναι αντίθετη προς τον εν λόγω κανονισμό. Επομένως, λαμβανομένης υπόψη της έννοιας της καταχρήσεως δικαιώματος, τα πρόσωπα αυτά δεν είναι δυνατό να τύχουν προσβάσεως στην αγορά εργασίας δυνάμει του άρθρου 15 της οδηγίας 2013/33.

31 Στο πλαίσιο αυτό, το εν λόγω δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί, τρίτον, αν κράτος μέλος δύναται, στο πλαίσιο της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο του άρθρου 15 της οδηγίας 2013/33, να λάβει ένα γενικό μέτρο που να αποδίδει στους αιτούντες διεθνή προστασία, των οποίων η μεταφορά σε άλλο κράτος

μέλος έχει αποφασιστεί κατ' εφαρμογήν του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, κάθε καθυστέρηση κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας αυτής. Φρονεί ότι στο ερώτημα αυτό πρέπει να δοθεί καταφατική απάντηση.

32 Τέταρτον, το High Court (ανώτερο δικαστήριο) ζητεί να διευκρινιστεί αν η άσκηση, από τον αιτούντα διεθνή προστασία, ένδικης προσφυγής με ανασταλτικό αποτέλεσμα κατά αποφάσεως μεταφοράς σε άλλο κράτος μέλος δυνάμει του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ συνιστά, επίσης, καθυστέρηση δυνάμενη να αποδοθεί στον εν λόγω αιτούντα, κατά την έννοια του άρθρου 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/33. Φρονεί ότι στο ερώτημα αυτό πρέπει να δοθεί ομοίως καταφατική απάντηση.

33 Υπό τις συνθήκες αυτές, το High Court (ανώτερο δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Δύναται, για την ερμηνεία πράξεως του δικαίου της [Ένωσης], έχουσας εφαρμογή σε συγκεκριμένο κράτος μέλος, να ληφθεί υπόψη άλλη τέτοια πράξη η οποία δεν έχει εφαρμογή στο εν λόγω κράτος μέλος, αλλά εκδόθηκε την ίδια ημέρα με την πρώτη πράξη;

2) Έχει το άρθρο 15 της οδηγίας [2013/33] εφαρμογή σε πρόσωπο για το οποίο έχει εκδοθεί απόφαση μεταφοράς βάσει του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ […];

3) Δύναται κράτος μέλος, στο πλαίσιο της μεταφοράς του άρθρου 15 της οδηγίας [2013/33] στο εθνικό δίκαιο, να θεσπίσει ένα γενικό μέτρο με το οποίο, κατ' ουσίαν, αποδίδεται στους αιτούντες που πρέπει να μεταφερθούν βάσει του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ […] κάθε καθυστέρηση κατά ή μετά την έκδοση της αποφάσεως μεταφοράς;

4) Όταν ο αιτών εγκαταλείπει κράτος μέλος μη έχοντας ζητήσει σε αυτό διεθνή προστασία και στη συνέχεια μεταβαίνει σε άλλο κράτος μέλος, όπου ζητεί την παροχή διεθνούς προστασίας, και εκδίδεται εις βάρος του απόφαση μεταφοράς, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙΙ […], βάσει της οποίας μεταφέρεται πίσω στο πρώτο κράτος μέλος, δύναται, για τους σκοπούς του άρθρου 15 της οδηγίας [2013/33], να αποδοθεί στον αιτούντα η επιγενόμενη καθυστέρηση κατά την εξέταση της αιτήσεως παροχής [διεθνούς] προστασίας;

5) Όταν ο αιτών αποτελεί το αντικείμενο αποφάσεως μεταφοράς σε άλλο κράτος μέλος βάσει του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ […], αλλά η μεταφορά αυτή καθυστερεί για τον λόγο ότι ο αιτών κίνησε δίκη με την υποβολή αιτήσεως δικαστικού ελέγχου, συνεπεία της οποίας ανεστάλη η μεταφορά, κατόπιν δικαστικής αποφάσεως αναστολής, δύναται τότε, για τους σκοπούς του άρθρου 15 της οδηγίας [2013/33], να αποδοθεί στον αιτούντα η επιγενόμενη καθυστέρηση κατά την εξέταση της αιτήσεως παροχής διεθνούς προστασίας, είτε γενικώς είτε ειδικώς, δηλαδή εφόσον διαπιστωθεί στο πλαίσιο της δίκης αυτής ότι η αίτηση δικαστικού ελέγχου είναι αβάσιμη, προδήλως ή μη, ή ότι υποβλήθηκε καταχρηστικώς;»

Η υπόθεση C-385/19

34 Η R.A.T., Ιρακινή υπήκοος, υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας στην Ιρλανδία στις 7 Μαρτίου 2018. Με έγγραφο της 2ας Οκτωβρίου 2018, πληροφορήθηκε ότι είχε εκδοθεί εις βάρος της απόφαση μεταφοράς της στο Ηνωμένο Βασίλειο, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ. Κατόπιν αυτού, άσκησε στις 18 Οκτωβρίου 2018 ενώπιον του International Protection Appeals Tribunal (δευτεροβάθμιου δικαστηρίου για τη διεθνή προστασία) προσφυγή κατά της ανωτέρω αποφάσεως. Η προσφυγή αυτή εξακολουθεί να εκκρεμεί.

35 Ο D.S., Ιρακινός υπήκοος, δηλώνει ότι εγκατέλειψε το Ιράκ την 1η Αυγούστου 2015 προκειμένου να μεταβεί στην Αυστρία διερχόμενος από την Τουρκία και, εν συνεχεία, από την Ελλάδα. Υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας στην Αυστρία, αλλά εγκατέλειψε το εν λόγω κράτος μέλος πριν εκδοθεί

απόφαση επί της αιτήσεώς του. Ο D.S. δηλώνει ότι επέστρεψε στο Ιράκ τον Αύγουστο του 2015, εν συνεχεία δε ότι μετέβη απευθείας στην Ιρλανδία, στις 25 Δεκεμβρίου 2015. Στις 8 Φεβρουαρίου 2016 υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας στο εν λόγω κράτος μέλος. Εις βάρος του εκδόθηκε απόφαση μεταφοράς στην Αυστρία, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, καθόσον η αρμόδια αυστριακή αρχή δέχθηκε να αναλάβει εκ νέου τον ενδιαφερόμενο σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη. Ο D.S. άσκησε, ενώπιον του International Protection Appeals Tribunal (δευτεροβάθμιου δικαστηρίου για τη διεθνή προστασία), προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής, η οποία απορρίφθηκε. Κατόπιν τούτου, ο D.S. κίνησε διαδικασία δικαστικού ελέγχου ενώπιον του High Court (ανώτερου δικαστηρίου), η οποία εξακολουθεί να εκκρεμεί.

36 Η R.A.T. και ο D.S. ζήτησαν να τους επιτραπεί η πρόσβαση στην αγορά εργασίας κατ' εφαρμογήν του άρθρου 11 του διατάγματος του 2018. Η αίτησή τους απορρίφθηκε για τον λόγο ότι, επειδή είχε εκδοθεί εις βάρος τους απόφαση μεταφοράς σε άλλο κράτος μέλος κατ' εφαρμογήν του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, δεν διέθεταν πλέον την ιδιότητα του «αιτούντος» και έπρεπε στο εξής να χαρακτηρίζονται ως «αποδέκτες», κατά την έννοια του διατάγματος του 2018. Συνεπώς, δεν μπορούσαν να λάβουν άδεια προσβάσεως στην ιρλανδική αγορά εργασίας. Κατόπιν τούτου, η R.A.T. και ο D.S. άσκησαν προσφυγή ενώπιον του International Protection Appeals Tribunal (δευτεροβάθμιου δικαστηρίου για τη διεθνή προστασία) κατά των αποφάσεων με τις οποίες απορρίφθηκαν οι αιτήσεις τους. Το αιτούν δικαστήριο έκρινε, με αποφάσεις της 12ης Μαρτίου και της 10ης Απριλίου 2019 αντιστοίχως, ότι οι προσφυγές αυτές είναι παραδεκτές.

37 Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν τα πρόσωπα των οποίων η μεταφορά σε άλλο κράτος μέλος έχει αποφασιστεί κατ' εφαρμογήν του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ δύνανται να συνιστούν κατηγορία διαφορετική από εκείνη του «αιτούντος», κατά την έννοια του άρθρου 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/33, η οποία, κατά συνέπεια, αποκλείεται από την πρόσβαση στην αγορά εργασίας του κράτους μέλους το οποίο ζήτησε τη μεταφορά. Κατά το αιτούν δικαστήριο, η οδηγία αυτή δεν επιτρέπει καμία διάκριση μεταξύ των αιτούντων διεθνή προστασία, γεγονός το οποίο επιβεβαίωσε το Δικαστήριο με τη σκέψη 40 της αποφάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 2012, Cimade και GISTI (C-179/11, EU:C:2012:594).

38 Όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/33, ιδίως, της φράσεως «η καθυστέρηση δεν μπορεί να αποδοθεί στον αιτούντα», το International Protection Appeals Tribunal (δευτεροβάθμιο δικαστήριο για τη διεθνή προστασία) εκτιμά ότι το γεγονός ότι ο προσφεύγων ασκεί ένδικη προσφυγή, προκειμένου να αμφισβητήσει το κύρος βλαπτικής γι' αυτόν αποφάσεως, δεν μπορεί να θεωρηθεί αυτομάτως ως καθυστέρηση δυνάμενη να αποδοθεί σε αυτόν, κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως.

39 Το International Protection Appeals Tribunal (δευτεροβάθμιο δικαστήριο για τη διεθνή προστασία) επισημαίνει, εξάλλου, ότι, μετά την έκδοση της αποφάσεως της 4ης Δεκεμβρίου 2018, Minister for Justice and Equality και Commissioner of An Garda Síochána (C-378/17, EU:C:2018:979), έκρινε ότι το διάταγμα του 2018 είναι αντίθετο προς το άρθρο 15 της οδηγίας 2013/33 και, ως εκ τούτου, αποφάσισε να εφαρμόσει την εν λόγω οδηγία αντί των εθνικών διατάξεων, γεγονός το οποίο είχε ως αποτέλεσμα να επιτραπεί η πρόσβαση των συγκεκριμένων προσφευγόντων στην ιρλανδική αγορά εργασίας.

40 Υπό τις συνθήκες αυτές, το International Protection Appeals Tribunal (δευτεροβάθμιο δικαστήριο για τη διεθνή προστασία) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Προβλέπονται στο άρθρο 15 της οδηγίας [2013/33] διαφορετικές κατηγορίες "αιτούντων";

2) Τι είδους συμπεριφορά ισοδυναμεί με καθυστέρηση που μπορεί να αποδοθεί στον αιτούντα κατά την έννοια του άρθρου 15, παράγραφος 1, της οδηγίας [2013/33];»

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

41 Με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 14ης Ιουνίου 2019 αποφασίστηκε η συνεκδίκαση των υποθέσεων C-322/19 και C-385/19 προς διευκόλυνση της έγγραφης και της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

42 Με χωριστή διάταξη της 23ης Απριλίου 2019, το High Court (ανώτερο δικαστήριο) ζήτησε από το Δικαστήριο να εκδικάσει την υπόθεση C-322/19 με την ταχεία διαδικασία, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 105, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου. Με την απόφασή του περί παραπομπής της 16ης Μαΐου 2019, το International Protection Appeals Tribunal (δευτεροβάθμιο δικαστήριο για τη διεθνή προστασία) διατύπωσε το ίδιο αίτημα όσον αφορά την υπόθεση C-385/19.

43 Από το άρθρο 105, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας προκύπτει ότι, κατόπιν αιτήματος του αιτούντος δικαστηρίου ή, σε εξαιρετική περίπτωση, αυτεπαγγέλτως, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου μπορεί, όταν η φύση της υποθέσεως απαιτεί να αποφανθεί το Δικαστήριο το συντομότερο δυνατόν, αφού ακούσει τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα, να αποφασίσει την υπαγωγή της προδικαστικής παραπομπής σε ταχεία διαδικασία κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του εν λόγω Κανονισμού Διαδικασίας.

44 Προς στήριξη των αιτημάτων τους, τα αιτούντα δικαστήρια υπογραμμίζουν ότι οι προσφεύγοντες των κύριων δικών τελούν σε κατάσταση αβεβαιότητας όσον αφορά το δικαίωμά τους προσβάσεως στην αγορά εργασίας και όσον αφορά την οικογενειακή τους ζωή, η οποία επιδεινώθηκε από την ύπαρξη αποκλινουσών αποφάσεων των ιρλανδικών δικαστηρίων σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2013/33. Απάντηση του Δικαστηρίου, η οποία θα δοθεί το συντομότερο δυνατόν, δύναται να θέσει τέρμα σε αυτή την κατάσταση αβεβαιότητας.

45 Τα ως άνω δικαστήρια επισημαίνουν, επίσης, ότι το δικαίωμα προσβάσεως στην αγορά εργασίας, το οποίο απονέμει η επίμαχη στις υποθέσεις των κύριων δικών οδηγία 2013/33, εμπίπτει στο δικαίωμα στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια που κατοχυρώνεται στο άρθρο 1 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).

46 Εν προκειμένω, στις 22 Μαΐου 2019, όσον αφορά την υπόθεση C-322/19, και στις 14 Ιουνίου 2019, όσον αφορά την υπόθεση C-385/19, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου αποφάσισε να απορρίψει τα αιτήματα που διαλαμβάνονται στη σκέψη 42 της παρούσας αποφάσεως, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 105, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας.

47 Οι αποφάσεις αυτές αιτιολογούνται, καταρχάς, από το γεγονός ότι η προβαλλόμενη από τους προσφεύγοντες της κύριας δίκης ανασφάλεια δικαίου καθώς και το έννομο συμφέρον τους να πληροφορηθούν το ταχύτερο δυνατόν το περιεχόμενο των δικαιωμάτων τα οποία αντλούν από το δίκαιο της Ένωσης δεν μπορούν, αυτά καθεαυτά, να αποτελέσουν εξαιρετική περίσταση ικανή να δικαιολογήσει την προσφυγή στην ταχεία διαδικασία του άρθρου 105 του Κανονισμού Διαδικασίας (πρβλ. διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 18ης Ιανουαρίου 2019, Adusbef κ.λπ., C-686/18, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:68, σκέψη 14 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

48 Επομένως, αντιθέτως προς την υπόθεση στο πλαίσιο της οποίας εκδόθηκε η διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 17ης Απριλίου 2008, Metock κ.λπ. (C-127/08, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2008:235), και την οποία μνημονεύει το High Court (ανώτερο δικαστήριο), όπου τα ζευγάρια στερούνταν τη δυνατότητα να έχουν ομαλή οικογενειακή ζωή, από τις αποφάσεις περί παραπομπής δεν προκύπτει ότι τούτο συμβαίνει εν προκειμένω. Ομοίως, στην υπόθεση στο πλαίσιο της οποίας εκδόθηκε η διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 9ης Σεπτεμβρίου 2011, Dereci κ.λπ. (C-256/11, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:571, σκέψη 15), την οποία επίσης μνημονεύει το High Court (ανώτερο δικαστήριο), δεν είχε αναγνωρισθεί, ως προς τουλάχιστον έναν από τους προσφεύγοντες, ανασταλτικό αποτέλεσμα στην έφεση που αυτός είχε ασκήσει κατά της διαταγής περί απελάσεώς του και, ως εκ τούτου, το μέτρο της απομακρύνσεως του ενδιαφερομένου από την επικράτεια μπορούσε

ανά πάσα στιγμή να τεθεί σε εφαρμογή. Το Δικαστήριο έκρινε ότι αυτή η απειλή άμεσης απομακρύνσεως του στερούσε τη δυνατότητα να έχει ομαλή οικογενειακή ζωή. Εντούτοις, στις υποθέσεις των κύριων δικών, οι προσφεύγοντες δεν στερούνται την ελευθερία τους και οι αποφάσεις μεταφοράς που έχουν ληφθεί εις βάρος τους αναστέλλονται εν αναμονή της εκδόσεως οριστικής αποφάσεως.

49 Διευκρινίζεται, περαιτέρω, ότι απόκλιση ως προς την ερμηνεία διατάξεως του δικαίου της Ένωσης στη νομολογία των εθνικών δικαστηρίων δεν αρκεί, αφ' εαυτής, για να δικαιολογηθεί η υπαγωγή της προδικαστικής παραπομπής στην ταχεία διαδικασία. Η σημασία της διασφαλίσεως της ομοιόμορφης εφαρμογής στην Ευρωπαϊκή Ένωση όλων των διατάξεων που αποτελούν μέρος της έννομης τάξεώς της είναι, πράγματι, συμφυής προς κάθε αίτηση η οποία υποβάλλεται δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ (πρβλ. διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 17ης Σεπτεμβρίου 2018, Lexitor, C-383/18, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2018:769, σκέψη 16).

50 Τέλος, από τις αποφάσεις περί παραπομπής δεν προκύπτει ότι οι προσφεύγοντες των κύριων δικών στερούνται των υλικών συνθηκών υποδοχής τις οποίες εγγυάται η οδηγία 2013/33. Κατά συνέπεια, η κατάστασή τους δεν είναι τόσο αβέβαιη ώστε να δικαιολογείται η εξέταση των αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως με την ταχεία διαδικασία του άρθρου 105 του Κανονισμού Διαδικασίας.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του παραδεκτού του τρίτου ερωτήματος στην υπόθεση C-322/19

51 Με το τρίτο ερώτημά του στην υπόθεση C-322/19, το High Court (ανώτερο δικαστήριο) ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν κράτος μέλος δύναται, στο πλαίσιο της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο του άρθρου 15 της οδηγίας 2013/33, να θεσπίσει γενικό μέτρο με το οποίο να αποδίδεται οποιαδήποτε καθυστέρηση στην έκδοση αποφάσεως μεταφοράς στον αιτούντα διεθνή προστασία, του οποίου η μεταφορά σε άλλο κράτος μέλος έχει ζητηθεί βάσει του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ.

52 Επισημαίνεται καταρχάς ότι από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο δεν προκύπτει ότι οι διαφορές των κύριων δικών αφορούν τέτοιο μέτρο μεταφοράς γενικού χαρακτήρα.

53 Μολονότι όμως τα προδικαστικά ερωτήματα που αφορούν το δίκαιο της Ένωσης θεωρούνται κατά τεκμήριο λυσιτελή, ο δικαιολογητικός λόγος της προδικαστικής παραπομπής δεν έγκειται στη διατύπωση συμβουλευτικής γνώμης επί γενικών ή υποθετικών ζητημάτων, αλλά στην αυτονόητη ανάγκη αποτελεσματικής επιλύσεως μιας ένδικης διαφοράς (αποφάσεις της 10ης Δεκεμβρίου 2018, Wightman κ.λπ., C-621/18, EU:C:2018:999, σκέψη 28, και της 26 Μαρτίου 2020, Miasto Łowicz και Prokurator Generalny, C-558/18 και C-563/18, EU:C:2020:234, σκέψη 44).

54 Εν πάση περιπτώσει, όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, η καθυστέρηση στην οποία αναφέρεται το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής αφορά την έκδοση σε πρώτο βαθμό αποφάσεως με αντικείμενο αίτηση διεθνούς προστασίας και όχι την έκδοση αποφάσεως μεταφοράς, κατά την έννοια του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ.

55 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, στο μέτρο που με το τρίτο ερώτημα στην υπόθεση C-322/19 ζητείται, στην πραγματικότητα, η έκδοση συμβουλευτικής γνώμης από το Δικαστήριο, το ερώτημα είναι απαράδεκτο.

Επί της ουσίας

Επί του πρώτου ερωτήματος στην υπόθεση C-322/19

56 Με το πρώτο ερώτημά του στην υπόθεση C-322/19, το High Court (ανώτερο δικαστήριο) ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν ένα εθνικό δικαστήριο δύναται να λάβει υπόψη την οδηγία 2013/32, η οποία, δυνάμει των άρθρων 1 και 2 καθώς και του άρθρου 4α, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, δεν έχει εφαρμογή στο κράτος μέλος στο οποίο ανήκει το εν λόγω δικαστήριο, για την ερμηνεία των διατάξεων της οδηγίας 2013/33, η οποία, αντιθέτως, έχει εφαρμογή στο εν λόγω κράτος μέλος, σύμφωνα με το άρθρο 4 του ως άνω πρωτοκόλλου.

57 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, από τις επιταγές τόσο της ομοιόμορφης εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης όσο και της αρχής της ισότητας συνάγεται ότι οι όροι διατάξεως του δικαίου της Ένωσης που δεν περιέχει ρητή παραπομπή στο δίκαιο των κρατών μελών για τον προσδιορισμό της έννοιας και του πεδίου εφαρμογής της πρέπει κατά κανόνα να τυγχάνουν αυτοτελούς και ομοιόμορφης ερμηνείας σε ολόκληρη την Ένωση, με βάση όχι μόνον το γράμμα της διατάξεως, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται και τον σκοπό που επιδιώκει η οικεία κανονιστική ρύθμιση [απόφαση της 25ης Ιουνίου 2020, Ministerio Fiscal (Αρχή η οποία μπορεί να παραλάβει αίτηση διεθνούς προστασίας), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, σκέψη 53 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

58 Επιπλέον, σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, στην οποία τα δύο επίμαχα νομοθετήματα ανήκουν στο ίδιο corpus νομικών κανόνων, ήτοι στο κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου, οι διατάξεις της οδηγίας 2013/32 αποτελούν, για τους σκοπούς της ερμηνείας των διατάξεων της οδηγίας 2013/33, κρίσιμα και αναγκαία στοιχεία ως προς το γενικότερο πλαίσιο.

59 Υπό τις συνθήκες αυτές, ακόμη και όταν η οδηγία 2013/32 δεν έχει εφαρμογή δυνάμει του πρωτοκόλλου αριθ. 21 στο κράτος μέλος στο οποίο ανήκει το αιτούν δικαστήριο, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για την ερμηνεία της οδηγίας 2013/33, η οποία έχει εφαρμογή σε αυτό το κράτος μέλος δυνάμει του ίδιου πρωτοκόλλου, τούτο δε προς τον σκοπό διασφαλίσεως της ομοιόμορφης ερμηνείας και εφαρμογής των διατάξεων της δεύτερης οδηγίας στο σύνολο των κρατών μελών.

60 Επομένως, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα στην υπόθεση C-322/19 πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το εθνικό δικαστήριο οφείλει να λαμβάνει υπόψη την οδηγία 2013/32, η οποία δυνάμει των άρθρων 1 και 2 καθώς και του άρθρου 4α, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου αριθ. 21 δεν έχει εφαρμογή στο κράτος μέλος στο οποίο ανήκει το εν λόγω δικαστήριο, για την ερμηνεία των διατάξεων της οδηγίας 2013/33, η οποία, αντιθέτως, έχει εφαρμογή στο εν λόγω κράτος μέλος, σύμφωνα με το άρθρο 4 του ως άνω πρωτοκόλλου.

Επί του δεύτερου ερωτήματος στην υπόθεση C-322/19 και του πρώτου ερωτήματος στην υπόθεση C-385/19

61 Με το δεύτερο ερώτημα στην υπόθεση C-322/19 και το πρώτο ερώτημα στην υπόθεση C-385/19, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, τα αιτούντα δικαστήρια ζητούν, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 15 της οδηγίας 2013/33 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση η οποία αποκλείει την πρόσβαση στην αγορά εργασίας του αιτούντος διεθνή προστασία, κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο β', της οδηγίας αυτής, για τον λόγο και μόνον ότι εις βάρος του έχει εκδοθεί απόφαση μεταφοράς κατ' εφαρμογήν του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ.

62 Συναφώς υπενθυμίζεται, πρώτον, ότι, σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/33, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν στους αιτούντες πρόσβαση στην αγορά εργασίας υπό τους όρους που προβλέπονται στη διάταξη αυτή. Στο μέτρο που η εν λόγω διάταξη αφορά την πρόσβαση των «αιτούντων» στην αγορά εργασίας, πρέπει να γίνει παραπομπή στον ορισμό της έννοιας αυτής που περιλαμβάνεται στο άρθρο 2, στοιχείο β′, της εν λόγω οδηγίας.

63 Κατά το άρθρο 2, στοιχείο β′, της οδηγίας 2013/33 ως «αιτών» ορίζεται «[κάθε] υπήκοος τρίτης χώρας ή [...] ανιθαγενής ο οποίος έχει ασκήσει αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, επί της οποίας δεν έχει ληφθεί ακόμη οριστική απόφαση». Χρησιμοποιώντας τον αόριστο επιθετικό προσδιορισμό «κάθε», ο νομοθέτης της Ένωσης διευκρινίζει, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 54 των προτάσεών του, ότι κανένας υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής δεν αποκλείεται a priori από το καθεστώς του αιτούντος.

64 Επιπλέον, το εν λόγω άρθρο 2, στοιχείο β′, δεν διακρίνει αναλόγως του αν ο αιτών υπόκειται ή μη σε διαδικασία μεταφοράς σε άλλο κράτος μέλος κατ' εφαρμογήν του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ. Πράγματι, η εν λόγω διάταξη προβλέπει ότι ο ενδιαφερόμενος διατηρεί την ιδιότητα αυτή ενόσω «δεν έχει εκδοθεί ακόμη οριστική απόφαση» επί της αιτήσεώς του διεθνούς προστασίας. Όπως, όμως, επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με τα σημεία 55 έως 58 των προτάσεών του, μια απόφαση μεταφοράς δεν αποτελεί οριστική απόφαση επί αιτήσεως διεθνούς προστασίας, οπότε η έκδοσή της δεν μπορεί να έχει ως συνέπεια να στερηθεί ο ενδιαφερόμενος την ιδιότητα του «αιτούντος», κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο β′, της οδηγίας 2013/33.

65 Η γραμματική αυτή ερμηνεία είναι, δεύτερον, σύμφωνη με την πρόθεση του νομοθέτη της Ένωσης, όπως αυτή προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 8 της οδηγίας 2013/33, κατά την οποία η οδηγία εφαρμόζεται σε όλα τα στάδια και τους τύπους διαδικασιών που αφορούν τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας και για όσο διάστημα οι αιτούντες έχουν τη δυνατότητα παραμονής στο έδαφος των κρατών μελών υπό την ιδιότητα αυτή. Επομένως, οι αιτούντες που υπόκεινται στις «διαδικασίες σχετικά με τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας» τις οποίες θεσπίζει ο κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ εμπίπτουν προδήλως στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας και, κατά συνέπεια, σε εκείνο του άρθρου 15 αυτής.

66 Η ως άνω ερμηνεία επιρρωννύεται από δύο άλλα νομοθετήματα τα οποία, όπως και η οδηγία 2013/33, αποτελούν τμήμα του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου, ήτοι την οδηγία 2013/32 και τον κανονισμό Δουβλίνο ΙΙΙ. Συγκεκριμένα, κατά την αιτιολογική σκέψη 27 της οδηγίας 2013/32, οι υπήκοοι τρίτων χωρών και οι ανιθαγενείς που έχουν εκφράσει την επιθυμία να αιτηθούν διεθνή προστασία είναι αιτούντες διεθνή προστασία. Για τον λόγο αυτό, πρέπει να απολαύουν των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται με την ανωτέρω οδηγία και την οδηγία 2013/33. Ομοίως, από την αιτιολογική σκέψη 11 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ προκύπτει ρητώς ότι η οδηγία 2013/33 εφαρμόζεται στη διαδικασία για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας, όπως η διαδικασία αυτή ρυθμίζεται στον εν λόγω κανονισμό. Πλην όμως, μια τέτοια διαδικασία διεξάγεται, στην πράξη, στο κράτος μέλος το οποίο ζητεί τη διαβίβαση της αιτήσεως σε άλλο κράτος μέλος, τούτο δε μέχρι την αναδοχή ή την εκ νέου ανάληψη του αιτούντος από το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα, εφόσον αποδεικνύεται ότι το τελευταίο είναι πράγματι υπεύθυνο για την εξέταση της εν λόγω αιτήσεως κατ' εφαρμογήν του κανονισμού αυτού.

67 Η ερμηνεία αυτή του άρθρου 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/33 συνάδει, τρίτον, με την απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2012, Cimade και GISTI (C-179/11, EU:C:2012:594), σχετικά με την υποχρέωση του κράτους μέλους στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση διεθνούς προστασίας δυνάμει της οδηγίας 2003/9, η οποία καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από την οδηγία 2013/33, να εγγυάται στον αιτούντα υλικές συνθήκες υποδοχής πριν από την αναδοχή ή την εκ νέου ανάληψη του αιτούντος από το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεως αυτής δυνάμει του κανονισμού που προηγήθηκε του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ. Το Δικαστήριο διαπίστωσε, με τη σκέψη 40 της αποφάσεως αυτής, ότι τα άρθρα 2 και 3 της οδηγίας 2003/9, τα οποία αντιστοιχούν

κατ' ουσίαν στα άρθρα 2 και 3 της οδηγίας 2013/33, προβλέπουν μία μόνον κατηγορία αιτούντων διεθνή προστασία, η οποία περιλαμβάνει όλους τους υπηκόους τρίτων χωρών και τους ανιθαγενείς που υποβάλλουν αίτηση διεθνούς προστασίας. Με τη σκέψη 53 της εν λόγω αποφάσεως, το Δικαστήριο διευκρίνισε, κατ' ουσίαν, ότι ο αιτών διεθνή προστασία διατηρεί την ιδιότητα αυτή ενόσω δεν έχει εκδοθεί οριστική απόφαση επί της αιτήσεώς του. Τέλος, το Δικαστήριο υπογράμμισε, με τη σκέψη 58 της ίδιας αποφάσεως, ότι οι υποχρεώσεις του κράτους μέλους στο οποίο υποβλήθηκε η εν λόγω αίτηση να παράσχει τις κατ' ελάχιστο όριο συνθήκες υποδοχής που προβλέπει η οδηγία 2003/9 παύουν να υφίστανται μόνο μετά την πραγματική μεταφορά του εν λόγω αιτούντος από το κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση.

68 Μολονότι, όμως, η πρόσβαση στην αγορά εργασίας δεν συνιστά, stricto sensu, υλική συνθήκη υποδοχής, κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο ζ', της οδηγίας 2013/33, εντούτοις εμπίπτει στις συνθήκες υποδοχής, κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο στ', της οδηγίας αυτής, νοούμενες ως τα δικαιώματα και τα ευεργετήματα που η οδηγία αυτή παρέχει σε κάθε αιτούντα διεθνή προστασία του οποίου η αίτηση δεν έχει κριθεί οριστικά. Ως εκ τούτου, η υποχρέωση που υπέχει το οικείο κράτος μέλος, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/33, να παράσχει στον αιτούντα διεθνή προστασία πρόσβαση στην αγορά εργασίας λήγει μόνον κατά το χρονικό σημείο της οριστικής μεταφοράς του στο κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα.

69 Τέταρτον, η αιτιολογική σκέψη 11 της οδηγίας 2013/33 αναφέρει ότι είναι σκόπιμο να θεσπισθούν πρότυπα για την υποδοχή των αιτούντων, τα οποία θα επαρκούν για την εξασφάλιση αξιοπρεπούς επιπέδου και συγκρίσιμων συνθηκών διαβίωσης σε όλα τα κράτη μέλη. Το Δικαστήριο έχει, επίσης, διευκρινίσει ότι ο σεβασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας επιβάλλεται όχι μόνον έναντι των αιτούντων άσυλο που βρίσκονται στο έδαφος του αρμόδιου κράτους μέλους εν αναμονή της αποφάσεως επί της αιτήσεως ασύλου, αλλά επίσης και έναντι των αιτούντων άσυλο που βρίσκονται εν αναμονή του προσδιορισμού του κράτους μέλους που είναι αρμόδιο για την εξέταση της αιτήσεώς τους (απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2012, Cimade και GISTI, C-179/11, EU:C:2012:594, σκέψη 43). Όπως, όμως, επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 85 των προτάσεών του, η εργασία συμβάλλει, προφανώς, στη διατήρηση της αξιοπρέπειάς των αιτούντων, καθώς τα εισοδήματα από την απασχόληση τους επιτρέπουν όχι μόνον να καλύπτουν τις δικές τους ανάγκες, αλλά και να εξασφαλίζουν στέγη εκτός των δομών υποδοχής, στην οποία μπορούν να υποδεχθούν, ενδεχομένως, την οικογένειά τους.

70 Επιπλέον, η αιτιολογική σκέψη 23 της οδηγίας 2013/33 αναφέρει ότι ένας από τους σκοπούς αυτής είναι η «ενίσχυση της ανεξαρτησίας των αιτούντων» διεθνή προστασία. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, όπως υπογράμμισε η Επιτροπή στην πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη [COM(2008) 815 τελικό], η πρόσβαση στην αγορά εργασίας είναι επωφελής τόσο για τον αιτούντα διεθνή προστασία όσο και για το κράτος μέλος υποδοχής. Η απλοποίηση της προσβάσεως των αιτούντων στην αγορά εργασίας δύναται να αποτρέψει τον σοβαρό κίνδυνο απομόνωσης και κοινωνικού αποκλεισμού τους, λαμβανομένης υπόψη της αβεβαιότητας που συνεπάγεται η κατάστασή τους. Με τον τρόπο αυτό ευνοείται, επίσης, η ανεξαρτησία των αιτούντων διεθνή προστασία, η οποία συνιστά έναν από τους σκοπούς της οδηγίας 2013/33.

71 Αντιστρόφως, η παρεμπόδιση της προσβάσεως του αιτούντος διεθνή προστασία στην αγορά εργασίας είναι αντίθετη προς τον ανωτέρω σκοπό, ενώ εξάλλου επιβαρύνει το οικείο κράτος μέλος, λόγω της καταβολής πρόσθετων κοινωνικών παροχών. Το ίδιο ισχύει όταν ο αιτών εις βάρος του οποίου έχει εκδοθεί απόφαση μεταφοράς σε άλλο κράτος μέλος εμποδίζεται να εισέλθει στην αγορά εργασίας καθ' όλο το χρονικό διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας υποβολής της αιτήσεως διεθνούς προστασίας και της ημερομηνίας αποδοχής του αιτήματος μεταφοράς του στο κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα, διάστημα στο οποίο προστίθεται και εκείνο το οποίο αντιστοιχεί στην καθαυτό εξέταση της αιτήσεώς του, η οποία μπορεί να διαρκέσει έως έξι μήνες από την ημερομηνία αποδοχής του αιτήματος μεταφοράς του ενδιαφερομένου από το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα.

72 Ως εκ τούτου, οι αιτούντες διεθνή προστασία, κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2013/33, εις βάρος των οποίων έχει εκδοθεί απόφαση μεταφοράς δυνάμει του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, εμπίπτουν στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής του άρθρου 15, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής.

73 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στο δεύτερο ερώτημα στην υπόθεση C-322/19 και στο πρώτο ερώτημα στην υπόθεση C-385/19 πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 15 της οδηγίας 2013/33 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση η οποία αποκλείει τον αιτούντα διεθνή προστασία από την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, για τον λόγο και μόνον ότι εις βάρος του έχει εκδοθεί απόφαση μεταφοράς κατ' εφαρμογήν του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ.

Επί του δεύτερου ερωτήματος στην υπόθεση C-385/19

74 Με το δεύτερο ερώτημα στην υπόθεση C-385/19, το International Protection Appeals Tribunal (δευτεροβάθμιο δικαστήριο για τη διεθνή προστασία) ζητεί, κατ' ουσίαν, ποιες πράξεις ή παραλείψεις ενδέχεται να στοιχειοθετούν καθυστέρηση η οποία μπορεί να αποδοθεί στον αιτούντα διεθνή προστασία, κατά την έννοια του άρθρου15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/33.

75 Διαπιστώνεται, καταρχάς, ότι, όπως επισήμανε και ο γενικός εισαγγελέας με τα σημεία 99 επ. των προτάσεών του, η οδηγία 2013/33 δεν παρέχει συναφώς καμία ένδειξη.

76 Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει παραπομπή στους κανόνες σχετικά με κοινές διαδικασίες για την παροχή διεθνούς προστασίας που θεσπίζει η οδηγία 2013/32, η οποία, όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 60 της παρούσας αποφάσεως, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για την ερμηνεία των διατάξεων της οδηγίας 2013/33.

77 Στο πλαίσιο αυτό, από το άρθρο 31, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32 προκύπτει ότι η καθυστέρηση εξετάσεως της αιτήσεως διεθνούς προστασίας του αιτούντος μπορεί να αποδοθεί σε αυτόν όταν δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις του δυνάμει του άρθρου 13 της εν λόγω οδηγίας. Η διάταξη αυτή προβλέπει ότι ο αιτών έχει την υποχρέωση να συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές με σκοπό την εξακρίβωση της ταυτότητάς του και των λοιπών στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 2011/95, ήτοι της ηλικίας του, του προσωπικού του ιστορικού, συμπεριλαμβανομένου του ιστορικού των οικείων συγγενών του, της(των) ιθαγένειας(-ών), της(των) χώρας(-ών) και του(των) μέρους(-ών) προηγούμενης διαμονής του, των προηγούμενων αιτήσεων ασύλου, των δρομολογίων που ακολούθησε και των ταξιδιωτικών του εγγράφων καθώς και των λόγων για τους οποίους ζητεί διεθνή προστασία. Η υποχρέωση συνεργασίας που υπέχει ο αιτών συνεπάγεται ότι αυτός παρέχει, στο μέτρο του δυνατού, τα δικαιολογητικά έγγραφα και, ενδεχομένως, τις εξηγήσεις και τις πληροφορίες που του ζητούνται (απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2017, K., C-18/16, EU:C:2017:680, σκέψη 38).

78 Το άρθρο 13 της οδηγίας 2013/32 παρέχει επίσης τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να επιβάλλουν στον αιτούντα άλλες υποχρεώσεις συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές οι οποίες είναι αναγκαίες για την εξέταση της αιτήσεώς του, μεταξύ άλλων, να του επιβάλλουν να αναφέρεται στις αρμόδιες αρχές ή να παρουσιάζεται ενώπιόν τους σε καθορισμένο χρόνο και τόπο, να ενημερώνει τις αρχές για τον τόπο κατοικίας του ή ακόμη να κάνουν σωματική έρευνα στον αιτούντα, να τον φωτογραφίζουν και να καταγράφουν τις δηλώσεις του.

79 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει, κατ' ουσίαν, ότι τυχόν καθυστέρηση στην εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας μπορεί να αποδοθεί στον αιτούντα σε περίπτωση που αυτός παρέλειψε να συνεργαστεί με τις αρμόδιες εθνικές αρχές. Λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης ομοιόμορφης ερμηνείας και εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, η οποία υπομνήσθηκε στις σκέψεις 57 επ. της παρούσας αποφάσεως, η ερμηνεία αυτή επιβάλλεται ακόμη και όταν, λόγω ειδικής πράξεως παρεκκλίσεως, εν προκειμένω του πρωτοκόλλου αριθ. 21, η οδηγία 2013/32 δεν έχει εφαρμογή στο οικείο κράτος μέλος.

80 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στο δεύτερο ερώτημα στην υπόθεση C-385/19 πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/33 έχει την έννοια ότι η καθυστέρηση στην έκδοση σε πρώτο βαθμό αποφάσεως επί αιτήσεως διεθνούς προστασίας μπορεί να αποδοθεί στον αιτούντα διεθνή προστασία, οσάκις η καθυστέρηση οφείλεται στην έλλειψη συνεργασίας του αιτούντος με τις αρμόδιες αρχές.

Επί του τέταρτου ερωτήματος στην υπόθεση C-322/19

81 Με το τέταρτο ερώτημα στην υπόθεση C-322/19, το High Court (ανώτερο δικαστήριο) ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/33 έχει την έννοια ότι ένα κράτος μέλος μπορεί να αποδώσει στον αιτούντα διεθνή προστασία την καθυστέρηση στην έκδοση αποφάσεως σε πρώτο βαθμό επί αιτήσεως διεθνούς προστασίας για τον λόγο ότι ο αιτών δεν υπέβαλε την αίτησή του στο πρώτο κράτος μέλος εισόδου.

82 Συναφώς, αφενός, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με τα σημεία 110 και 112 των προτάσεών του, καμία διάταξη του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ δεν επιβάλλει στον αιτούντα διεθνή προστασία να υποβάλει την αίτησή του στο κράτος μέλος της πρώτης εισόδου.

83 Αφετέρου, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ προβλέπει ότι η αίτηση διεθνούς προστασίας εξετάζεται από ένα μόνον κράτος μέλος, ήτοι από το κράτος μέλος το οποίο προσδιορίζεται ως υπεύθυνο σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται κατά σειρά προτεραιότητας στο κεφάλαιο ΙΙΙ του κανονισμού αυτού. Πάντως, το κράτος μέλος της πρώτης εισόδου δεν είναι αυτομάτως το υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας κράτος μέλος, το οποίο πρέπει να καθορίζεται βάσει των κριτηρίων του άρθρου 7, παράγραφοι 1 και 2, του εν λόγω κανονισμού.

84 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν είναι δυνατό να αποδοθεί στον αιτούντα διεθνή προστασία ο οποίος εγκαταλείπει κράτος μέλος χωρίς να έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας και ο οποίος υποβάλλει τέτοια αίτηση σε άλλο κράτος μέλος η καθυστέρηση που μπορεί να προκύψει εντεύθεν όσον αφορά την εξέταση της αιτήσεώς του εξ αυτού και μόνον του λόγου.

85 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στο τέταρτο ερώτημα στην υπόθεση C-322/19 πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/33 έχει την έννοια ότι δεν μπορεί ένα κράτος μέλος να αποδώσει στον αιτούντα διεθνή προστασία την καθυστέρηση στην έκδοση σε πρώτο βαθμό αποφάσεως επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας για τον λόγο ότι αυτός δεν υπέβαλε την αίτησή του στο πρώτο κράτος μέλος εισόδου, κατά την έννοια του άρθρου 13 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ.

Επί του πέμπτου ερωτήματος στην υπόθεση C-322/19

86 Με το πέμπτο ερώτημα στην υπόθεση C-322/19, το High Court (ανώτερο δικαστήριο) ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/33 έχει την έννοια ότι ένα κράτος μέλος μπορεί να αποδώσει στον αιτούντα διεθνή προστασία την καθυστέρηση στην εξέταση της αιτήσεώς του διεθνούς προστασίας η οποία οφείλεται στην εκ μέρους του άσκηση ένδικης προσφυγής, με ανασταλτικό αποτέλεσμα, κατά της αποφάσεως περί μεταφοράς του η οποία έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογήν του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ.

87 Πρώτον, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 27, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ επιβάλλει στα κράτη μέλη να προβλέπουν στο εθνικό τους δίκαιο, αφενός, ότι η προσφυγή κατά αποφάσεως μεταφοράς παρέχει στον αιτούντα διεθνή προστασία της οποίας αυτός είναι αποδέκτης το δικαίωμα να παραμείνει στο συγκεκριμένο κράτος μέλος εν αναμονή του αποτελέσματος της προσφυγής του και, αφετέρου, ότι η μεταφορά αναστέλλεται αυτομάτως.

88 Οι διατάξεις αυτές πρέπει να ερμηνεύονται υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψεως 19 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, κατά την οποία, για την εγγύηση της αποτελεσματικής προστασίας των δικαιωμάτων των αιτούντων διεθνή προστασία, θα πρέπει να θεσπιστούν νομικές εγγυήσεις και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής όσον αφορά αποφάσεις μεταφοράς στο υπεύθυνο κράτος μέλος, σύμφωνα με το άρθρο 47 του Χάρτη. Στο πλαίσιο αυτό έχει κριθεί, αφενός, ότι ο νομοθέτης της Ένωσης, διασφαλίζοντας αποτελεσματική και πλήρη δικαστική προστασία στους αιτούντες διεθνή προστασία, δεν είχε την πρόθεση να θυσιάσει τη δικαστική προστασία αυτών χάριν της επιταγής περί ταχείας εξετάσεως των αιτήσεών τους (πρβλ. αποφάσεις της 7ης Ιουνίου 2016, Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, σκέψη 57, και της 31ης Μαΐου 2018, Hassan, C-647/16, EU:C:2018:368, σκέψη 57), και, αφετέρου, ότι μια συσταλτική ερμηνεία του δικαιώματος προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 27, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ θα μπορούσε να παρεμποδίσει την πραγματοποίηση του εν λόγω σκοπού (πρβλ. απόφαση της 26ης Ιουλίου 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, σκέψεις 46 και 47).

89 Επομένως, η άσκηση από τον αιτούντα του δικαιώματός του προσφυγής κατά αποφάσεως μεταφοράς η οποία έχει εκδοθεί σε βάρος του δεν δύναται, αυτή καθεαυτήν, να συνιστά καθυστέρηση δυνάμενη να αποδοθεί σε αυτόν κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 15 της οδηγίας 2013/33. Το άρθρο αυτό διευκρινίζει, εξάλλου, στην παράγραφο 3, ότι η πρόσβαση του αιτούντος διεθνή προστασία στην αγορά εργασίας δεν ανακαλείται κατά τη διάρκεια των διαδικασιών προσφυγής. Το ίδιο πρέπει να ισχύει και σε περίπτωση ασκήσεως της προσφυγής του άρθρου 27, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ κατά αποφάσεως μεταφοράς.

90 Δεύτερον, δεν μπορεί να γίνει δεκτό, χωρίς εξέταση εκ μέρους του εθνικού δικαστηρίου των περιστάσεων της συγκεκριμένης υποθέσεως, ότι η άσκηση ένδικης προσφυγής κατά αποφάσεως μεταφοράς συνιστά κατάχρηση δικαιώματος.

91 Συναφώς υπενθυμίζεται ότι, προκειμένου να αποδειχθεί η ύπαρξη καταχρηστικής πρακτικής, απαιτείται αφενός μεν η συνδρομή ενός συνόλου αντικειμενικών περιστάσεων από τις οποίες να προκύπτει ότι, παρά την τυπική τήρηση των προϋποθέσεων που προβλέπει η νομοθεσία της Ένωσης, δεν επιτεύχθηκε ο επιδιωκόμενος με τη νομοθεσία αυτή σκοπός, αφετέρου δε η ύπαρξη ενός υποκειμενικού στοιχείου, το οποίο συνίσταται στη βούληση του ενδιαφερομένου να αποκομίσει όφελος από τη νομοθεσία της Ένωσης δημιουργώντας τεχνητά τις προϋποθέσεις που είναι αναγκαίες προκειμένου να αντλήσει το όφελος αυτό (απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2014, McCarthy κ.λπ., C-202/13, EU:C:2014:2450, σκέψη 54 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

92 Το Δικαστήριο έχει επίσης διευκρινίσει, κατ' ουσίαν, ότι το γεγονός ότι ένα κράτος μέλος αντιμετωπίζει μεγάλο αριθμό περιπτώσεων καταχρήσεως δικαιώματος ή απάτης εκ μέρους υπηκόων τρίτων κρατών δεν δύναται να δικαιολογήσει τη λήψη μέτρων τα οποία στηρίζονται σε εκτιμήσεις γενικής προλήψεως, αποκλειομένης οποιασδήποτε ειδικής εκτιμήσεως της συμπεριφοράς του ενδιαφερομένου. Πράγματι, η λήψη μέτρων με τα οποία θα επιδιωκόταν η επίτευξη σκοπού γενικής προλήψεως ευρέως διαδεδομένων περιπτώσεων καταχρήσεως δικαιώματος ή απάτης θα σήμαινε ότι τα κράτη μέλη θα μπορούσαν, απλώς και μόνον επειδή κάποιος ανήκει σε συγκεκριμένη ομάδα προσώπων, να αρνηθούν την αναγνώριση ενός δικαιώματος που παρέχεται ρητώς από το δίκαιο της Ένωσης (πρβλ. απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2014, McCarthy κ.λπ., C-202/13, EU:C:2014:2450, σκέψεις 55 και 56).

93 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στο πέμπτο ερώτημα στην υπόθεση C-322/19 πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/33 έχει την έννοια ότι δεν μπορεί ένα κράτος μέλος να αποδώσει στον αιτούντα διεθνή προστασία την καθυστέρηση στην εξέταση της αιτήσεώς του διεθνούς προστασίας η οποία οφείλεται στην εκ μέρους του αιτούντος άσκηση ένδικης προσφυγής, με ανασταλτικό αποτέλεσμα, κατά της αποφάσεως περί μεταφοράς του που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογήν του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ.

Επί των δικαστικών εξόδων

94 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον των αιτούντων δικαστηρίων, σε αυτά εναπόκειται να αποφανθούν επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαίνεται:

1) **Το εθνικό δικαστήριο οφείλει να λαμβάνει υπόψη την οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, η οποία, δυνάμει των άρθρων 1 και 2 καθώς και του άρθρου 4α, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά το χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, δεν έχει εφαρμογή στο κράτος μέλος στο οποίο ανήκει το εν λόγω δικαστήριο, για την ερμηνεία των διατάξεων της οδηγίας 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία, η οποία, αντιθέτως, έχει εφαρμογή στο εν λόγω κράτος μέλος, σύμφωνα με το άρθρο 4 του ως άνω πρωτοκόλλου.**

2) **Το άρθρο 15 της οδηγίας 2013/33 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση η οποία αποκλείει τον αιτούντα διεθνή προστασία από την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, για τον λόγο και μόνον ότι εις βάρος του έχει εκδοθεί απόφαση μεταφοράς κατ' εφαρμογήν του κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από ανιθαγενή.**

3) **Το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/33 έχει την έννοια ότι:**

   – **η καθυστέρηση στην έκδοση σε πρώτο βαθμό αποφάσεως επί αιτήσεως διεθνούς προστασίας μπορεί να αποδοθεί στον αιτούντα διεθνή προστασία, οσάκις η καθυστέρηση οφείλεται στην έλλειψη συνεργασίας του αιτούντος με τις αρμόδιες αρχές·**

   – **δεν μπορεί ένα κράτος μέλος να αποδώσει στον αιτούντα διεθνή προστασία την καθυστέρηση στην έκδοση σε πρώτο βαθμό αποφάσεως επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας για τον λόγο ότι αυτός δεν υπέβαλε την αίτησή του στο πρώτο κράτος μέλος εισόδου, κατά την έννοια του άρθρου 13 του κανονισμού 604/2013.**

   – **δεν μπορεί ένα κράτος μέλος να αποδώσει στον αιτούντα διεθνή προστασία την καθυστέρηση στην εξέταση της αιτήσεώς του διεθνούς προστασίας η οποία οφείλεται στην εκ μέρους του αιτούντος άσκηση ένδικης προσφυγής, με ανασταλτικό αποτέλεσμα, κατά της αποφάσεως περί μεταφοράς του που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 604/2013.**

(υπογραφές)